

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEME LA GAE (HL)

LEPHEPHE LA BORARO (P3)

DIBATSELA 2017

MEPUTSO: 100

NAKO: Diiri tše 2½

Palomoka ya matlakala a dipotšišo ke 7.

DITAELO LE TSHEDIMOŠO

1. Lephephepotšišo le, le arotšwe ka DIKAROLO TŠE PEDI, e lego YA A le YA B.

KAROLO YA A: Ditaodišo (50)

KAROLO YA B: Ditšweletšwa tša tirišano (2 x 25) (50)

ELA HLOKO: Molekwa o swanetše go araba dipotšišo TŠE PEDI mo KAROLONG ye.

2. Araba potšišo E TEE KAROLONG YA A le dipotšišo TŠE PEDI KAROLONG YA B.

3. Šomiša polelo yeo o lekwago ka yona.

4. Thoma karolo YE NNGWE le YE NNGWE letlakaleng LE LEFSA.

5. Beakanya taodišo le mehuta ye mengwe ya ditšweletšwa (ka tsela ya mmepe wa monagano, seswantšho, mantšu a bohlokwa le tše dingwe) o be o fe padišišo/palobohlatse. Peakanyo e tšwelele PELE ga taodišo le ditšweletšwa tšeo.

6. Peakanyo e swanetše go bonagala gabotsebotse gore ke peakanyo. Ka gona o eletšwa go thala mothalo go putlaganya peakanyo.

7. O eletšwa kudukudu go diriša nako yeo o e filwego ka tsela ye:

KAROLO YA A: Metsotso ye e ka bago ye 80

KAROLO YA B: Metsotso ye e ka bago ye (2 x 35) 70

8. Nomora dikarabo go ya le ka fao dipotšišo di nomorilwego ka gona.

9. Thaetlele/Hlogo ga se ya swanela go balwa ge go dirwa palo ya mantšu.

10. Ngwala ka bothakga le ka mongwalo wa go balega.

KAROLO YA A: DITAODIŠO**POTŠIŠO YA 1**

Kgetha E TEE ya dihlogo tše di latelago gomme o ngwale taodišo ya botelele bja mantšu a go se fete a 400–450 (diteng fela).

Taodišo e rulaganywe ka lenaneo la go swana le la mmepe wa monagano. O tla fiwa meputso ya diteng le peakanyo, polelo, mongwalelo, go rulaganya gammogo le sebopego.

- 1.1 Ke ile ka ba ngwana yoo a sa llogo, ka nnete ka hwela tharing. Tia di lle. **[50]**
- 1.2 Bohlokwa bja go kgona go bolela maleme a mantši. **[50]**
- 1.3 E be e le la mathomo ke bona mohlolo woo. **[50]**
- 1.4 Dikgoba tša mešomo ya *IEC* di swanetše go fiwa bafsa bao ba hlokago mešomo fela. Dumela goba o ganetše. **[50]**
- 1.5 Toka e phethagala gabotse ge Mošireletši wa Setšhaba a se na tswalano le mekgatlo ya dipolitiki. **[50]**
- 1.6 Dingwetši tša go nyalelwa malapa di hlola kgakanego dikgorong tšeo di nyaletšwego go tšona. Dumela goba o ganetše. **[50]**
- 1.7 Lekodišiša diswantšho tše tša ka tlase ka tsenelelo le tsinkelo gomme o kgethe SE TEE sa tšona o ngwale taodišo ka sona. Dikgopolo tša gago di nyalelane le tšeo di tšwelelago seswantšhong.

1.7.1

[Mothopo: www.google.com]**[50]**

1.7.2

[Mothopo: www.google.com]

[50]

PALOMOKA YA KAROLO YA A: 50

KAROLO YA B: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO**POTŠIŠO YA 2**

Araba dipotšišo TŠE PEDI go tše tshela tše di latelago. Botelele bja karabo ya gago e be mantšu a go se fete a 180–200 (diteng fela).

Setšweletšwa se rulaganywe ka lenaneo la go swana le la mmepe wa monagano. O tla fiwa meputso ya diteng le peakanyo, polelo, mongwalelo, go rulaganya gammogo le sebopego.

2.1 LENGWALO LA SEMMUŠO

Kgopelo ya gago ya mošomo khamphaning ya difatanaga e amogetšwe. Ka mabaka ao a sa laolegego o ka se kgone go thoma mošomo ka letšatši leo le kwanego ka lona. Ngwalela molaodi wa khamphani **lengwalo** o kgopele tšhutišo ya letšatši leo le bego le kwane gore o tla thoma mošomo ka lona.

[25]**2.2 TŠA BOPHELO BJA MOHU**

Motswala wa gago o robetše boroko bjo bogolo. Ba lapa ba go kgopetše gore o ngwale tša bophelo bja gagwe. Ka botlalo ngwala tša bophelo bja mohu yoo.

[25]**2.3 POLELO**

Ke wena naletšana ya dipoelo tša mphato wa marematlou profenseng ya geno. Ka tumišo le boikgantšho, profense e rulaganya moletlo wa go go lebogiša. Ngwala **polelo** yeo o tlo go e fa letšatšing leo la mohlamonene.

[25]

2.4 TAODIŠWANA YA KGATIŠOBAKA

Barutwana ba bantši ba lebane le bothata bja go se je dijo tša phepo. Ngwalela kgatišobaka ya *Tshedimošo* **taodišwana (athikele)** yeo go yona o eletšago barutwana mabapi le mohola wa go ja dijo tša phepo. Nyalelanya dikgopolo tša gago le seswantšho sa ka godimo.

[25]**2.5 PEGO**

O be o le gona ge yo mongwe wa barutwana a gobala papading ya kgwele ya maoto. Ngwalela hlogo ya sekolo **pego** mabapi le tiragalo yeo.

[25]

2.6 **BOITSEBIŠOPHELO LE LENGWALO LA GO TIIŠETŠA KGOPELO YA MOŠOMO**

Bala lengwalo le le latelago la go tiišetša kgopelo ya mošomo wo o kwalakwaditšwego kuranteng ya *Seipone* gomme o ngwale **boitsebišophelo** bjo bo laetšago dinyakwa tša mošomo woo go thekga kgopelo ya gago.

Box 443
Soekmekaar
1115
23 Dibatsela 2017

Molaodi
Happy Rest Restaurant
Box 657
Soekmekaar
1115

Mohlomphegi

Kgopelo ya sekgoba sa mošomo wa nakwana wa go rekiša dijo.

Ke na le kgahlego ya mošomo wa nakwana wa go rekiša dijo lebenkeleng la lena, woo o kwalakwaditšwego kuranteng ya *Seipone*, Mošupologo 12 Dibatsela 2017.

Amogelang le mamaretšo ya boitsebišophelo bja ka.

Ke holofela gore kgopelo ya ka e tla wela ka diatleng tše borutho.

Wa lena
Madimetša Motau

[25]

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 50
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 100